

ابعاد و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی: سنتز پژوهی بر اساس مدل روبرتس

فهیمة کریمی^۱، امین کریم نیا^۲، حمید اشرف^۳، حسین خدابخش زاده^۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۱۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر، شناسایی شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی می‌باشد. رویکرد پژوهش حاضر کیفی و روش آن سنتز پژوهی است. جامعه پژوهش کلیه مقالاتی هستند (۱۲۴ مقاله) که از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۳ میلادی در مورد توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی ارائه شده‌اند. نمونه پژوهش ۳۰ مقاله است که این تعداد بر اساس پایش موضوعی، اشباع نظری داده‌ها و به صورت هدفمند انتخاب شده‌اند. داده‌های پژوهش از تحلیل کیفی مقالات مورد مطالعه، گردآوری شده‌اند. با تجزیه و تحلیل داده‌ها، ابعاد توسعه حرفه‌ای معلمان در ۵ بُعد، ۱۹ عامل و ۷۳ مقوله شامل بُعد فردی (ویژگی‌های اخلاقی، انگیزش و علاقه، خودراهبری، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های یادگیری مادام‌العمر و مهارت‌های فراشناختی)؛ بُعد پداگوژیک (یادگیری مشارکتی، پروژه محوری، استفاده از رویکرد ترکیبی، کوچینگ و منتورینگ) بُعد دانش محتوای تخصصی (دانش محتوایی - تربیتی، دانش محتوایی - موضوعی، دانش محتوایی - فناورانه) و بُعد عوامل برنامه‌ای (نیازسنجی، مدیریت دانش، فراهم سازی منابع چندگانه، ویژگی برنامه‌های توسعه حرفه‌ای) و بُعد ارزیابانه فرآیند (شامل شاخص‌هایی چون جامعیت در ارزیابی و ارائه بازخورد و تکالیف اصلاحی) طبقه بندی شدند.

واژگان کلیدی: توسعه حرفه‌ای، معلمان، آموزش زبان انگلیسی، مؤلفه‌ها و شاخص‌ها

^۱ . دانشجوی دکتری زبان انگلیسی، دانشکده زبان‌های خارجی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ . دانشیار گروه زبان انگلیسی، واحد فسا، دانشگاه آزاد اسلامی، فسا، ایران (نویسنده مسئول).

aminkarimnia@yahoo.com

^۳ . استادیار، گروه زبان انگلیسی، واحد تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی، تربت حیدریه، ایران.

^۴ . استادیار، گروه زبان انگلیسی، واحد تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی، تربت حیدریه، ایران.

مقدمه

با تسریع فرایند جهانی شدن و افزایش رقابت ها در سطح بین المللی، منابع انسانی شایسته ای که بتوانند نظام های متبوع خود را با چالش های ناشی از این تحولات سازگار سازند، اهمیت فزاینده ای پیدا کرده است. در سطح سازمان ها، مدیریت منابع انسانی و توجه به نیروی انسانی به عنوان فاکتوری مهم در راستای موفقیت سازمانی محسوب می گردد. تفاوت بین سازمان های کارآمد و ناکارآمد در نتیجه تفاوتی است که بین نیروی انسانی شایسته ی آن ها وجود دارد (جهانیان و همکاران، ۱۳۹۳). در گذشته اعتقاد بر این بود که سرمایه و منابع مادی روند توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور را تعیین می کند؛ اما در جهان کنونی منابع انسانی کارآمد در این امر تأثیر اصلی را دارد. منابع انسانی، عمده ترین منبع استراتژیک هر سازمان و یا هر جامعه ای است (روچ، اسکینر و مکنتی؛ ۲۰۲۱). از این رو بحث توسعه منابع انسانی وارد ادبیات سازمانی شد. رویکردهای توسعه حرفه ای از مفاهیم جدید در حوزه مدیریت و سازمان است که هدف آن توسعه دانش، مهارت و بینش کارکنان و مدیران برای نیل به توسعه سازمانی در محیط پرتلاطم امروزی است (عاشقی و قهرمانی، ۱۳۹۵). توسعه حرفه ای همچنان به صورت رایج ترین نسخه برای ارتقای اثربخشی و سلامتی نظام های آموزشی در نظر گرفته می شود (براون و میلیتو، ۲۰۱۶). نظام آموزشی در هر کشور پایه و اساس پرورش علم و تولید فناوری است و هسته مرکزی این نظام، معلمان هستند و نقش معلمان در این زمینه بسیار مهم و اساسی است. به عبارتی، یکی از وظایف مهم این نظام تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جامعه و بازار کار است و این امر تنها با کمک معلمان لایق و توانمند اتفاق می افتد. از این رو برای رسیدن به یک نظام آموزشی حرفه ای باید معلم حرفه ای تربیت کرد زیرا معلم حرفه ای بر اساس دانش، تخصص و تجربیات مربوط و در یک فرآیند رقابتی وارد چرخه آموزش می شود (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۹)؛ در واقع توسعه حرفه ای معلمان اغلب به عنوان سنگ زیربنای همه تلاش های اصلاحی در نظام آموزشی شناخته می شود (رحیمی، ۱۴۰۱).

در سال های اخیر محور اصلی مناظرات پیرامون اثربخشی مدارس اثربخش، توجه به توسعه حرفه ای معلمان بوده است (ریشتر و همکاران، ۲۰۱۱). اصطلاح توسعه حرفه ای معلمان به معنی رویکردی جامع، حمایتی و متمرکز برای ارتقای اثربخشی معلمان و مدیران مدارس در جهت پرورش و موفقیت دانش آموزان است (هریش؛ ۲۰۰۹). توسعه حرفه ای معلمان فعالیتی بلندمدت است که دامنه آن از آموزش معلمان در دانشگاه تا دوره های ضمن خدمت فردی معلمان را در برمی گیرد (ریشتر و همکاران، ۲۰۱۱).

معلمان مجهز به توسعه حرفه ای روش های تازه ای را برای برنامه ریزی و افزایش توانایی دانش آموزان در انجام تکالیف به کار می برند و پس از شرکت در دوره های آموزشی، در برنامه های درسی روزانه و برنامه های آموزشی بلندمدت خود توانمند می شوند (کورلت؛ ۲۰۲۱). نتایج پژوهش ها نشان داده اند که توسعه حرفه ای معلمان موجب موفقیت تحصیلی دانش آموزان می شود (روزنوبو و پری هازان؛ ۲۰۱۶ و لوین؛ ۲۰۱۴). در این میان پژوهش های مختلفی در زمینه طراحی مدل توسعه حرفه ای و تأثیرات آن بر حرفه معلمی انجام گرفته است به عنوان نمونه معروفی و کرمی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی درس پژوهی به عنوان مدلی نوین در توسعه حرفه ای معلمان پرداختند نتایج نشان داد که درس پژوهی در سه حوزه

^۱Roche, Skinner & McEntee

^۲ Richter

^۳ Hirsh

^۴ Corlett

^۵ Rosenbluh & Perry-Hazan

^۶ Levin

دانش (شامل دانش محتوایی، دانش تدریس و دانش درس پژوهی)، مهارت (شامل مهارت‌های فکری، تدریس و درس پژوهی) و نگرش (شامل تمایل به همکاری، تمایل به مذاکره، کسب رضایت درونی، ایجاد انگیزه و علاقه) توانسته به توسعه حرفه‌ای معلمان کمک کند.

ضرورت توسعه حرفه‌ای برای معلمان به‌عنوان عاملان اجرای برنامه درسی در محیط متغیر و با توجه به تغییرات کنونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این در حالی است که ضرورت توسعه حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی بنا به استناد پژوهش‌های انجام گرفته بیش‌ازپیش احساس می‌شود (خانی و عظیمی آملی، ۱۳۹۵). آموزش زبان انگلیسی به دلیل اهمیت زبان انگلیسی در سراسر جهان یکی از مهم‌ترین رشته‌ها است و یک معلم زبان انگلیسی باید در جریان تغییرات و نوآوری‌های رشته خود و دنیای اطراف باشد (بهزادی، گلشن و صیادیان، ۱۳۹۸).

وضعیت معلمان آموزش زبان انگلیسی در زمینه به‌روزآوری و توسعه حرفه‌ای، مطلوب ارزیابی نشده است و به عقیده زولر (۲۰۱۵) دچار رکود و فرسودگی شغلی شده‌اند. موانعی که بر سر راه توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی قرار دارد را می‌توان در سه بخش مدیران مؤسسات آموزشی، سیاست‌گذاری آموزشی در حوزه زبان انگلیسی و مسائل درونی و شخصی معلمان نسبت داد؛ بنابراین به سیاست‌گذاران آموزش زبان خارجی، توسعه‌دهندگان برنامه درسی و طراحان برنامه درسی پیشنهاد می‌شود که فعالیت‌های مؤثر و بادوام توسعه حرفه‌ای را شناسایی و مورد توجه قرار دهند (نظری، نفیسی و استاجی، ۱۳۹۹). تا بدین وسیله بتوان همگام با تغییرات دنیای متکثر کنونی و برای آماده‌سازی فراگیران، معلمان و جوامع یادگیری با دیدگاه انتقادی، بروز شده و مؤثر در نظام آموزشی داشته باشیم. شاخص‌ها و مؤلفه‌های زیادی برای توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی بیان شده است به‌عنوان نمونه در این زمینه شاخص‌هایی چون؛ توجه به مسئولیت‌های اخلاقی معلمان، طراحی دوره‌های آموزشی تحول‌آفرین و خلاقانه و توجه به یافته‌های پژوهشی بروز در آموزش زبان دوم (نبور و ویسلی، ۲۰۲۳)، فراهم‌سازی فرصت‌های یادگیری فعال (ویلدمن، ۲۰۲۲)، نظارت همکارانه (کلاری^۴ و همکاران، ۲۰۲۲) و توجه به بافت فرهنگی - اجتماعی (پرویت، ۲۰۲۲) را می‌توان بیان کرد.

شناسایی شاخص‌ها و مؤلفه‌های مدل‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی از یک سو زمینه شناخت رویکردهای نوین توسعه حرفه‌ای معلمان را فراهم می‌آورد و از سوی دیگر زمینه طراحی مدل‌های توسعه حرفه‌ای بومی متناسب با بافت و زمینه‌های نظام آموزشی کشور را فراهم می‌کنند. با توجه به جستوجوی محقق تاکنون پژوهشی در داخل به جمع‌بندی و تلفیق پژوهش‌های انجام شده در زمینه مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی انجام نشده است از این رو در این پژوهش بر آن شدیم تا با تلفیق پیشینه پژوهشی موجود در زمینه مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی زمینه طراحی الگوهای توسعه حرفه‌ای معلمان را فراهم آوریم.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

توجه به توسعه حرفه‌ای معلمان زمینه تحول در آموزش را فراهم می‌آورد. توسعه در لغت به معنای رشد تدریجی در جهت قدرتمندتر شدن، پیشرفته‌تر شدن و حتی بزرگ‌تر شدن است (بارکر و همکاران، ۲۰۱۸). توسعه حرفه‌ای، به معنای

^۱Zoller
^۲Neubauer & Wesely
^۳Wildeman
^۴Cleary
^۵Purwati
^۶Barker

توسعه یک فرد در نقش حرفه‌ای و شغلی آن است. توسعه حرفه‌ای شامل تجربیات رسمی و غیررسمی است (گانسر^۱؛ ۲۰۰۰)؛ بنابراین مفهوم توسعه حرفه‌ای، گسترده‌تر از توسعه شغلی است چراکه توسعه شغلی، تنها بر جنبه رسمی رشد حرفه‌ای اتکا دارد و چرخه شغلی را شامل می‌شود (شیربگی و نصیری نیا، ۱۳۹۹). توسعه حرفه‌ای شامل فرآیندهایی است که به توسعه دانش، مهارت‌ها، ارزش‌ها و نگرش‌های حرفه‌ای اعضا کمک می‌کند (کاهرامان و کوزو^۲، ۲۰۱۶).

توسعه حرفه‌ای در سازمان‌های مختلف نمود پیدا می‌کند و به تبع آن برای عوامل مختلف آن سازمان کاربرد دارد. از جمله سازمان‌هایی که توسعه حرفه‌ای در آن بازتاب گسترده‌ای دارد، نظام آموزشی هر کشور است. امروزه، جوامع مختلف برای توسعه و ارتقا خود، به نظام آموزشی با توجه به ماهیت آن توجه ویژه دارند. مسئله آموزش و پرورش، مسئله حیات و ممتات ملت‌ها و جوامع است که از عناصر مختلف تشکیل شده است (شهلائی، صفرنواده، آرمند و موسی پور، ۱۴۰۰؛ مددلو، سعادت‌مند و یارمحمدیان، ۱۳۹۸). پیشینه پژوهشی شاخص‌ها و مؤلفه‌های زیادی در زمینه توسعه حرفه‌ای معلمان بیان داشته‌اند به عنوان نمونه:

نیوبور و ویسلی^۳ (۲۰۲۳) در پژوهش خود شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی را شامل همکاری و هم‌افزایی، حمایت و پشتیبانی از معلمان، توجه به مسئولیت‌های اخلاقی معلمان، طراحی آموزش تحول‌آفرین و خلاقانه، انتخاب و استفاده از منابع مختلف آموزشی و حرفه‌ای، توجه به یافته‌های پژوهشی و بروز در زمینه آموزش زبان انگلیسی بیان داشتند.

ویلدمن^۴ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی را شامل دانش عملی و آموزشی معلمان، باور و نگرش‌های معلمان، فراهم‌سازی فرصت‌های یادگیری فعال، یادگیری همتایان، خودتنظیمی، مسئولیت‌پذیری، پژوهش محوری در توسعه حرفه‌ای، بازخورد دهی عملیاتی در فرایند توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان خارجه بیان داشتند.

کلری^۵ و همکاران (۲۰۲۲) شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی را شامل پژوهش مبتنی بر کلاس درس، نظارت همکارانه، درگیری در فعالیت‌های یاددهی و یادگیری مربوط به موسسه آموزشی، عضویت در کمیته‌های برنامه‌ریزی درسی، بهره‌گیری از تکنولوژی و دوره‌های آنلاین، خودتنظیمی، مسئولیت‌پذیری و دیدگاه مثبت نسبت به حرفه بیان داشتند.

پورویت^۶ (۲۰۲۲) در پژوهش خود شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی را شامل دانش محتوای آموزشی فن‌آوری مانند واقعیت مجازی، دانش محتوای آموزشی و فنی همچون گرامر و ساختار زبان انگلیسی، توجه به بافت اجتماعی-فرهنگی ایجاد برنامه توسعه حرفه‌ای آنلاین، تعاملات فرهنگی مبتنی بر مدرسه بیان داشتند.

فو و وانگ^۷ (۲۰۲۲) در پژوهش خود شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی را شامل تعامل رضایت‌بخش با دانش‌آموزان، پاسخگویی به سؤالات و خواسته‌های همکاران، تسهیل تعاملات و برقراری ارتباط میان دانش‌آموزان و معلمان، مشارکت در گفتگوی غیررسمی با همکاران برای بهبود تدریس، توجه به تفاوت‌های فردی در

^۱Ganser^۲Kahraman & Kuzu^۳Neubauer & Wesely^۴Wildeman^۵Cleary^۶Purwati^۷Fu & Wang

یادگیری حرفه‌ای، انگیزه بخشی به معلمان، ارتباط آموزش با محیط حرفه‌ای، پروژه محوری در توسعه حرفه‌ای بیان داشتند.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر سنتز پژوهی است که شامل ترکیب ویژگی‌ها و عوامل خاص ادبیات تحقیق می‌شود. سنتز پژوهی در برخی از موارد به عنوان فرا تحلیل کیفی شناخته شده و سعی دارد تحقیقاتی را که پوشش می‌دهد، تحلیل کرده و تناقضات موجود در آن را حل کند و ضمن یکپارچه‌سازی نتایج، موضوعات اصلی را نیز برای تحقیقات آینده مشخص کند (کوپر و هجز، ۲۰۰۹) و از اهداف آن خلق تعمیم‌ها، از ترکیب نتایج تحقیقات تجربی است (خراسانی، ۱۳۹۴). برای سنتز پژوهی اسناد و مدارک علمی موجود در زمینه‌ی پژوهش از تحلیل محتوا به شیوه مقوله‌بندی استفاده شد. داده‌های به دست آمده از این پژوهش بر اساس کدگذاری در سه سطح باز، محوری و منتخب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در پژوهش حاضر، جهت تحلیل یافته‌ها از الگوی شش مرحله‌ای سنتز پژوهی روبرتس شامل مراحل؛ ۱- شناسایی نیاز، اجرای جست‌وجوی مقدماتی، شفاف‌سازی نیاز، ۲- اجرای پژوهش به منظور بازیابی مطالعات، ۳- گزینش، پالایش و سازمان‌دهی مطالعات، ۴- چارچوب ادراکی و متناسب ساختن آن با اطلاعات حاصل از تحلیل، ۵- پردازش، ترکیب و تفسیر در قالب فرآورده‌های ملموس و ۶- ارائه نتایج استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در ادامه با توجه به روش‌شناسی پژوهش به ارائه یافته‌ها طبق الگوی روبرتس پرداخته می‌شود:

مرحله اول: شناسایی نیاز، اجرای جست‌وجوی مقدماتی، شفاف‌سازی نیاز

در سال‌های اخیر محور اصلی مناظرات پیرامون اثربخشی مدارس اثربخش، توجه به توسعه حرفه‌ای معلمان بوده است (ریشر^۱ و همکاران، ۲۰۱۱). معلمان مجهز به توسعه حرفه‌ای روش‌های تازه‌ای را برای برنامه‌ریزی و افزایش توانایی دانش‌آموزان در انجام تکالیف به کار می‌برند و پس از شرکت در دوره‌های آموزشی، در برنامه‌های درسی روزانه و برنامه‌های آموزشی بلندمدت خود توانمند می‌شوند (کورلت^۲، ۲۰۲۱). ضرورت توسعه حرفه‌ای برای معلمان به عنوان عاملان اجرای برنامه درسی در محیط متغیر و با توجه به تغییرات کنونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این در حالی است که ضرورت توسعه حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی بنا به استناد پژوهش‌های انجام گرفته بیش از پیش احساس می‌شود (خانی و عظیمی آملی، ۱۳۹۵). وضعیت معلمان آموزش زبان انگلیسی در زمینه به‌روزآوری و توسعه حرفه‌ای، مطلوب ارزیابی نشده است و به عقیده زولر (۲۰۱۵) دچار رکود و فرسودگی شغلی شده‌اند. از این رو شناخت شاخص‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی زمینه طراحی الگوهای تخصصی در زمینه توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی را فراهم می‌آورد.

مرحله دوم: اجرای پژوهش به منظور بازیابی مطالعات

این مرحله به جست‌وجوی منابع مربوط با نیاز اصلی پژوهش اختصاص دارد (پراشر، ۲۰۱۵) از این رو ابتدا کلیه مقالات علمی معتبر از طریق جست‌وجوی کلید واژه‌هایی از قبیل؛ توسعه حرفه‌ای معلم معلمان آموزش زبان انگلیسی،

^۱The- synthesis research

^۲. Cooper & Hedges

^۳ Richter

^۴Corlett

شاخص های توسعه حرفه ای و مؤلفه توسعه حرفه ای معلمان آموزش زبان انگلیسی، از طریق پایگاه های اطلاعاتی داخلی از جمله؛ پایگاه جهاد دانشگاهی، نورمگز، مگ ایران، پرتال جامع علوم انسانی، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و جویسگر فارسی علم نت و همچنین پایگاه های اطلاعاتی در خارج از جمله؛ اسکوپوس^۱، سیج^۲، ساینس دایرکت^۳، اسپرینگل^۴، تیلور و فرنسیس^۵، گوگل اسکولار^۶، اریک^۷ و وایلی^۸ شناسایی شدند و با توجه به هدف تحقیق منابع مرتبط حفظ و منابع غیر مرتبط حذف شد. به منظور بالابردن کیفیت کار، جست و جوی مقالات توسط دو نفر که آشنایی کامل به روش های جست و جو و منابع اطلاعاتی داشتند به صورت جداگانه انجام شد. از سوی دیگر یک نفر خبره در زمینه برنامه ریزی درسی بر کلیه روند اجرای کار نظارت داشت. همچنین این پژوهش با تکیه بر منابع داخلی و خارجی و بر پایه مقالات منتشر شده تدوین شد.

مرحله سوم: گزینش، پالایش و سازماندهی مطالعات

این مرحله به داوری درباره تعیین مطالعات مرتبط با نیازهای دانشی اختصاص دارد. داوری که نیازمند تدوین ملاک-هایی برای گزینش و دسته بندی مطالعات است (موفت، ۲۰۱۵). معیارهای ورود^۹ به این پژوهش شامل موارد ذیل می باشد:

- ۱- مقالات انتشار یافته در زمینه توسعه حرفه ای معلمان
 - ۲- تحقیقات بایستی داده ها و اطلاعات کافی را در ارتباط با اهداف پژوهش، گزارش کرده باشند، از این رو کفایت یک پژوهش جهت بررسی در این مقاله گزارش مؤلفه های توسعه حرفه ای معلمان بود.
 - ۳- تحقیقاتی که فرایند بررسی تخصصی را زیر نظر داوران متخصص طی می کنند و به صورت مقاله کامل از طریق برخط و یا به طور کامل چاپ شده، باشند.
- باتوجه به جستجوهای انجام شده ۱۲۴ مطالعه در راستای ملاک های ورود این پژوهش یافت شد که تعدادی از این مطالعات برای ورود به تحلیل نهایی مناسب نبودند و بر اساس ملاک های خروج از فرایند تحلیل این پژوهش خارج شدند که ملاک های خروج این مطالعه شامل موارد زیر است:

- ۱- پژوهش هایی که اطلاعات کافی در زمینه اهداف این تحقیق گزارش نداده بودند.
 - ۲- پژوهش هایی که فاقد کیفیت لازم علمی بودند و در مجلات و کنفرانس های بی اعتبار انتشار یافته بودند.
 - ۳- پژوهش هایی که به بررسی نقش توسعه حرفه ای در سایر متغیرها به صورت کمی پرداخته بودند.
- در این گام از یک فرم استاندارد استفاده شد، قسمت هایی که در فرم مورد نظر بود عبارتند از: منبع (شامل نام مجله، عنوان مقاله و نویسنده)؛ هدف (هدف از مطالعه)؛ روش شناسی و نتایج کلی. برای انتخاب منابع مناسب کلید واژه های مورد نظر در هر یک از پایگاه ها مورد جستجو قرار گرفت.

^۱Scopus

^۲Sage

^۳Science Direct

^۴Springlink

^۵Taylor & Francis

^۶Google Scholar

^۷Eric

^۸Wiley

^۹Inclusion Criterion

بر این اساس روند بررسی پژوهش‌ها به ترتیب به این شرح است؛ کل مطالعات مرتبط با کلیدواژه‌ها ۱۲۴ مورد، حذف تحقیقات نامرتبط پس از بررسی عناوین ۳۵ مورد، چکیده مقالات مورد بررسی ۸۹ مورد، حذف پژوهش‌های نامرتبط پس از بررسی چکیده مطالعات ۴۴ مورد، تحقیقات مرتبط با متن کامل ۴۵ مورد، حذف تحقیقات نامرتبط پس از بررسی متن کامل ۱۵ مورد، کل تحقیقات نهایی ۳۰ مورد، بنابراین در این پژوهش ۳۰ پژوهش از مطالعات بین‌المللی انتخاب شدند.

مرحله چهارم: تعیین چارچوب ادراکی و متناسب ساختن آن با اطلاعات حاصل از تحلیل

این مرحله، چارچوبی پیوند دهنده است که اطلاعات به دست آمده در پیرامون آن ترکیب می‌شود (موفت، ۲۰۱۵). از این رو چارچوب ادراکی شکل گرفته در این پژوهش حول دو مفهوم اصلی است.

۱- توسعه حرفه‌ای معلم: توسعه حرفه‌ای معلمان عبارت است از فرآیندها و فعالیت‌های طرح‌ریزی شده به منظور افزایش دانش، مهارت و نگرش‌های حرفه‌ای معلمان می‌باشد (کاسکی، ۲۰۰۰).

۲- مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای: عوامل کلیدی و مؤثر بر برنامه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان به عنوان مؤلفه توسعه حرفه‌ای شناخته می‌شوند.

در این بخش با توجه به الگوی شش مرحله روبرتس به تحلیل مراحل پنجم و ششم پرداخته می‌شود:

مرحله پنجم: پردازش، ترکیب و تفسیر در قالب فرآورد‌های ملموس

باتوجه به یافته‌های حاصل از تحقیقات مرتبط با هدف پژوهش، ابتدا کلیه چالش‌ها از طریق فرآیند کدگذاری باز استخراج می‌شوند؛ از این رو باتوجه به فرآیند، کدگذاری حاصل از مرحله اول، در این بخش ابتدا در جدول ۱ اقدام به شناسایی شاخص‌ها و مؤلفه‌های کلیدی توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی پرداخته در پیشینه پژوهشی موجود پرداخته می‌شود.

جدول ۱: شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی

ردیف	نویسنده	سال	شاخص‌ها و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی
۱	نیبور و ویزلی ^۱	۲۰۲۳	همکاری و هم‌افزایی، حمایت و پشتیبانی از معلمان، توجه به مسئولیت‌های اخلاقی معلمان، طراحی آموزش تحول‌آفرین و خلاقانه، انتخاب و استفاده از منابع مختلف آموزشی و حرفه‌ای، توجه به یافته‌های پژوهشی و بروز در زمینه آموزش زبان انگلیسی
۲	ویلدمن ^۲ و همکاران	۲۰۲۲	دانش عملی و آموزشی معلمان، باور و نگرش‌های معلمان، فراهم‌سازی فرصت‌های یادگیری فعال، یادگیری همتایان، خودتنظیمی، مسئولیت‌پذیری، پژوهش محوری در توسعه حرفه‌ای، بازخورد دهی عملیاتی در فرایند
۳	کلری ^۳ و همکاران	۲۰۲۲	پژوهش مبتنی بر کلاس درس، نظارت همکارانه، درگیری در فعالیت‌های یاددهی و یادگیری مربوط به موسسه آموزشی، عضویت در کمیته‌های برنامه‌ریزی درسی، بهره‌گیری از تکنولوژی و دوره‌های آنلاین، خودتنظیمی، مسئولیت‌پذیری و دیدگاه مثبت نسبت به حرفه

^۱Guskey
^۲Neubauer & Wesely
^۳Wildeman
^۴Cleary

۴	پروویت ^۱	۲۰۲۲	دانش محتوای آموزشی فن آوری مانند واقعیت مجازی، دانش محتوای آموزشی و فنی همچون گرامر و ساختار زبان انگلیسی، توجه به بافت اجتماعی-فرهنگی ایجاد برنامه توسعه حرفه‌ای آنلاین، تعاملات فرهنگی مبتنی بر مدرسه
۵	فیو و وانگ ^۲	۲۰۲۲	تعامل رضایت‌بخش با دانش آموزان، پاسخگویی به سؤالات و خواسته‌های همکاران، تسهیل تعاملات و برقراری ارتباط میان دانش آموزان و معلمان، مشارکت در گفتگوی غیررسمی با همکاران برای بهبود تدریس، توجه به تفاوت‌های فردی در یادگیری حرفه‌ای، انگیزه بخشی به معلمان، ارتباط آموزش با محیط حرفه‌ای، پروژه محوری در توسعه حرفه‌ای
۶	ژانگ ^۳ و همکاران	۲۰۲۲	درونی سازی ارزش‌های دموکراتیک، تفکر انتقادی، توجه به هویت حرفه‌ای معلمان، ایجاد ساختار عاطفی و تنش‌زدا، کل‌گرایی و جامعیت در بررسی نیازهای حرفه‌ای معلمان، توجه به راهبردهای یادگیری، انعطاف در برنامه‌ها
۷	هلتا ^۴ و همکاران	۲۰۲۲	توجه به خودمختاری در توسعه حرفه‌ای و خودگردانی توسعه حرفه‌ای، یادگیری تجربی، استفاده از رویکردهای سازنده گرا در طرح‌ریزی، تأکید بر فعالیت‌های اتکا به خود، تصمیم‌گیری، حل مسئله، تفکر انتقادی، استفاده از راهبردهای معنادار
۸	فیتزپاتریک ^۵ و همکاران	۲۰۲۲	مدیریت کلاس درس، مهارت‌های عملی و توسعه یادگیری، آموزش محتوا، موضوع و رشته، به اشتراک گذاری دانش، مهارت و تجربه، به‌روز نگه‌داشتن اطلاعات، دانش بافت محلی و آموزش مرتبط با بوم، همکاری و همفکری با دانشگاهیان
۹	اشرف و دوستی	۲۰۲۲	پشتیبانی و پیگیری از سوی طراحان ارائه‌دهندگان برنامه در طول و پس از اتمام یک برنامه، ایجاد راهبرد پیگیری از طریق مربیان همتا، نیازسنجی مرتبط با شواهد عملکرد، استفاده از رویکردهای تعاملی در توسعه حرفه‌ای به‌عنوان مثال، مشاهده/کوچینگ همتا، کارگاه‌های تعاملی، تمرین تدریس تحت نظارت، گروه‌های مطالعه معلم و غیره
۱۰	وان ها ^۶	۲۰۲۲	توجه به جنبه کمی و کیفی بازخورد در فرایند توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی، تأکید بر چهار جنبه بازخورد، یعنی فراوانی بازخورد، انواع، اهداف و روش بازخورد دهی (شفاهی و کتبی)، استفاده از فناوری‌های دیجیتال در بازخورد دهی به فرایند توسعه حرفه‌ای، استفاده از گفتگوی‌های آنلاین و شبکه‌های اجتماعی
۱۱	میهمی ^۷	۲۰۲۲	توجه به دانش محیط‌های یادگیری خلاق، روش‌های تدریس و ارزشیابی؛ استقلال معلمان در ارتباط با خلاقیت و بازتاب، دانش زبان تخصصی، خودمختاری، انعطاف‌پذیری معلمان، انعکاس تجارب قبلی و تلفیق ویژگی‌های حوزه خاص و عام یادگیری زبان
۱۲	سزگین و کنان ^۸	۲۰۲۲	نیاز به توسعه مهارت، تمرین خودمختاری، ارتباط و شبکه‌سازی، استفاده از منابع آنلاین در راستای دانش‌افزایی (اینستاگرام، موبک‌ها، یوتیوب و وب‌سایت‌ها)، اشتراک و ساخت دانش
۱۳	صدیقی و عاشق نوایی	۲۰۲۱	رهبری آموزشی، طراحی برنامه درسی، استفاده از چند رسانه‌ای‌ها، توجه به انگیزه معلمان و فراگیران، توانایی مدیریت زمان، شفافیت کاری، ارائه بازخوردهای اصلاحی و تکالیف حرفه‌ای
۱۴	صادقی و ریچارد ^۹	۲۰۲۱	به‌روزآوری اطلاعات و محتوای آموزشی، انگیزه بخشی به معلمان، استفاده از فیلم‌های دوره‌های آنلاین، استفاده از مجلات حرفه‌ای، تشکیل گروه‌های پشتیبانی، انجام تحقیقات کلاسی و پروژه

^۱Purwati^۲Fu & Wang^۳Zhang^۴Helate^۵Fitzpatrick^۶Van Ha^۷Meihami^۸Sezgin & Kenan^۹Sadeghi & Richards

۱۵	اتماجو ^۱	۲۰۲۱	توجه به رویکردهای تدریس آنلاین و معکوس (مطالعه در خانه و تمرین و رفع اشکال در محیط آموزشی)، ایجاد پروفایل مرتبط با حرفه، آشنایی با منابع و کتابخانه‌های آنلاین، استفاده از واقعیت مجازی، تشکیل جامعه آنلاین تمرین و توسعه حرفه‌ای، ارائه بازخوردهای آنلاین و فوری
۱۶	وانها و مورای ^۲	۲۰۲۱	درب‌گیرنده فعالیت‌های تجربی و بازتابی مناسب، هدایت‌شده و دارای پشتیبانی، توجه به عوامل شناختی (باورها، دانش، دیدگاه و درک) در توسعه حرفه‌ای، استفاده از فعالیت‌های تأملی و تجربی در توسعه حرفه‌ای معلمان زبان
۱۷	قموشی و محمدی	۲۰۲۰	توانایی استفاده از فناوری در تدریس، مشارکت بخشی در فعالیت‌ها، ارائه فعالیت‌های آگاه ساز، ارائه مطالب با چارچوب منطقی و واضح، به کارگیری برنامه درسی تثبیت شده تأمل با انعطاف، استفاده از روش‌های ترکیبی در آموزش‌های توسعه حرفه‌ای
۱۸	ریاحی پور ^۳ و همکاران	۲۰۲۰	درک و شناخت نسبت به وظیفه حرفه‌ای، انگیزه شغلی، اعتمادبه‌نفس و خودباوری، خودشناسی و خودتوصیفی در مسیر رشد حرفه‌ای، مدیریت فرآیندهای تدریس و یادگیری، تأمل در تجربیات حرفه‌ای
۱۹	بهزادی ^۴ و همکاران	۲۰۱۹	توجه به مؤلفه‌های پژوهشی، فناوری، ویژگی‌های خود راهبر و استقلال، برنامه‌های تلفیقی و ترکیبی، فعالیت‌های همیارانه و مشارکتی در پیشرفت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی
۲۰	کروکی و فارل ^۵	۲۰۱۹	توسعه حرفه‌ای مبتنی بر مدرسه و در فضای مدرسه، توجه به تعهد علمی و مسئولیت‌پذیری، خود راهبری در جریان یادگیری و توسعه حرفه‌ای، ایجاد تمایل به یادگیری و انگیزه درونی، مهندسی دانش اکتسابی
۲۱	وانگ ^۶	۲۰۱۸	تشکیل کنفرانس‌ها و مجامع علمی، پایش و ارزیابی نیازهای حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی، به کارگیری کارگروهی، آموزش نوآورانه، مداومت و استمرار در رشد حرفه‌ای، گسترش رویکرد خود توسعه‌ای به آموزش و یادگیری
۲۲	شبانای و همکاران	۲۰۱۸	تدریس مهارت‌های ارتباطی و ارزیابی، روانشناسی و تکنولوژی آموزشی، تدوین مطالب درسی و توجه به مهارت زبانی و فرازبانی، شناسایی راهبردهای آموزش تخصصی، استفاده از رویکردهای یادگیرنده محور در یادگیری، کار با نرم‌افزارهای یادگیری، توانایی تدوین طرح درس و برنامه درسی، مهارت‌های زبانی و دانش زبانی
۲۳	الگوزلو ^۷	۲۰۱۶	توجه به امکانات محل کار، خودانگاره معلمان در مورد کارآمدی و توانایی تدریس، بهبود شایستگی‌های معلم، خود گزارش دهی و خود راهبردی آموزشی، مهارت‌های مدیریتی و کلاس داری، سنجش مهارت‌های نوآورانه و توسعه‌ای، همگام‌سازی آموزش حضوری و مجازی
۲۴	یومریو ^۸	۲۰۱۵	تطبیق ویژگی‌های سازمانی با برنامه‌های توسعه حرفه‌ای؛ تطبیق تمرکز محتوای برنامه‌ها با استراتژی‌های مورد استفاده معلمان؛ ایجاد فرهنگ توانمندسازی در مدارس؛ و ایجاد شبکه‌های محلی معلمان
۲۵	رشیدی و فروتن	۲۰۱۵	مهارت‌های ارزشیابی، مدیریت کلاس درس، فعالیت‌های آموزشی، رفتار با دانش آموزان و فنون تدریس مؤثر، خوداندیشی یا تفکر درونی، تعهد نسبت به رشد حرفه‌ای خود و دیگر معلمان
۲۶	زونوبی ^۹ و همکاران	۲۰۱۷	به کارگیری استراتژی‌های آموزشی نوآورانه و مهارت زبان بهبودیافته، توجه به خود کارآمدی و خود راهبری معلمان، ایجاد شبکه روابط تأملی، فرصت سازی برای بازنگری آموخته‌ها، ایجاد انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای (PLCS)، بازخورد مستمر، انعکاسی و مشارکتی در جریان توسعه حرفه‌ای معلمان زبان

^۱Atmojo

^۲Van Ha & Murray

^۳Riahipour

^۴Behzadi

^۵Cirocki & Farrell

^۶Wang

^۷Alagözülü

^۸Yumru

^۹Zonoubi

۲۷	دارلینگ همود ^۱ همکاران	۲۰۱۷	تسلط عمیق بر محتوای چالش برانگیز، تفکر انتقادی، حل مسائل پیچیده، ارتباط مؤثر و همکاری، خود هدایتی، تمرین سازنده، مربیگری (متورینگ)، حمایت و پشتیبانی متخصصان، بازخورد دهی، پایداری در طول زمان
۲۸	زین ^۲	۲۰۱۷	توجه به استراتژی یادگیری، روانشناسی یادگیری، خودمختاری، شناسایی مشکل یادگیری، توسعه رویکردهای آموزشی، استقلال یادگیرنده، ارتباط معلم و فراگیران، تسلط به زبان انگلیسی، توانایی تلفظی و صحبت کردن، توجه به فرهنگها در توسعه حرفه ای
۲۹	کلک ^۳ همکاران	۲۰۱۳	دانش تخصصی آموزش زبان، گرامر زبان، ساختار زبان، دانش آموزش و انتقال مطالب، دانش استفاده از فناوریهای دیجیتال در زبان آموزی و آموزش زبان انگلیسی
۳۰	ویچاد ^۴	۲۰۱۱	تعامل مشترک، تمرین تأملی و حمایت عاطفی، سازمان دهی کلاسی، تصحیح اشتباهات و ارائه بازخورد، یکپارچه سازی مهارت های زبانی، برنامه ریزی درسی، دسترسی به سامانه های اطلاعاتی

مرحله ششم: ارائه نتایج ترکیب

در این بخش، با توجه به فرآیند و فرآورده های سنتز پژوهی در یک نمای کلی مؤلفه های توسعه حرفه ای معلمان آموزش زبان انگلیسی مورد بررسی قرار می گیرد. ابتدا در قسمت فرآیند سنتز پژوهی استخراج مؤلفه ها و شاخص های توسعه حرفه ای صورت گرفته به این شکل که ابتدا توصیفات کلیه شاخص ها از طریق فرآیند کد گذاری باز شناسایی می شود و سپس در قسمت فرآورده سنتز پژوهی، از آنجا که هدف سنتز پژوهی ترکیب کلیه یافته های علمی در یک موضوع خاص و رسیدن به یک انسجام واحد است، در بخش ارائه نتایج ترکیب ابتدا تحلیل کیفی کدهای باز در کنار هم قرار گرفته و با کد گذاری مجدد، موارد همپوشی و قرابت معنایی باهم ترکیب شده و مؤلفه ها (کدهای محوری) استخراج می شود. در ادامه برای دسته بندی کردن کلیه شاخص ها و مؤلفه های توسعه حرفه ای معلمان آموزش زبان انگلیسی بر اساس یک مفهوم مشترک از طریق کد گذاری محوری بر مبنای چالش های ارائه شده است که منجر به شناسایی ۵ بُعد (کد منتخب) شد، که نتایج کد گذاری محوری و منتخب در جدول شماره ۲ آورده شده است.

جدول ۲: ابعاد الگوی توسعه حرفه ای معلمان زبان انگلیسی

کد مقالات	کد باز	کد محوری	کد منتخب
[۱]، [۹]، [۸]، [۲۰]، [۲۵]	مسئولیت پذیری	ویژگی های اخلاقی	عوامل و ویژگی های فردی
[۵]، [۱۳]، [۱۸]	ادراک صحیح از وظائف شغلی		
[۲]، [۷]، [۱۸]، [۲۳]	خودشناسی		
[۱]، [۷]، [۲۰]، [۲۷]	تعهد به یادگیری مداوم		
[۶]، [۲۷]	کنجکاوی فکری	انگیزش و علاقه	
[۲]، [۳]، [۱۳]، [۲۱]	دیدگاه شغلی مثبت		
[۲]، [۳]، [۱۴]، [۱۸]، [۲۰]	علاقه به یادگیری		
[۸]، [۱۳]، [۱۹]، [۲۶]	احساس نیاز به توسعه حرفه ای		
[۳]، [۷]، [۱۱]، [۱۹]، [۲۰]، [۲۳]، [۲۶]، [۲۸]	تنظیم اهداف شخصی	خود راهبری	
[۷]، [۱۱]، [۱۹]، [۲۰]، [۲۳]، [۲۸]	خود سنجی در جریان توسعه		

^۱Darling-Hammond

^۲Zein

^۳Çelik

^۴Wichadee

[۱]، [۷]، [۱۱]، [۱۲]، [۱۸]، [۲۳]	خود مدیریتی فرایند توسعه حرفه‌ای		عوامل پداگوژیک و آموزشی
[۵]، [۶]، [۹]، [۲۱]، [۲۲]، [۲۶]، [۲۸]، [۳۰]	تعاملات آموزشی باز	مهارت‌های ارتباطی	
[۱]، [۵]، [۱۹]، [۲۲]، [۲۸]	توانایی برقراری ارتباط		
[۴]، [۸]، [۱۷]، [۲۴]، [۳۰]	تعاملات فرهنگی مبتنی بر نیاز		
[۵]، [۲۶]، [۲۸]	مشارکت در گفتگوی غیررسمی با همکاران برای بهبود تدریس		
[۶]، [۲۴]، [۲۵]، [۲۶]	توجه به ایجاد اهداف یادگیری	مهارت‌های یادگیری مادام‌العمر	
[۶]، [۱۴]، [۲۳]، [۲۴]، [۲۶]	استفاده از راهبردهای یادگیری		
[۸]، [۲۴]، [۲۵]	نظم و روشمندی در یادگیری		
[۹]، [۲۱]، [۲۵]، [۲۶]	توانایی ارزشیابی فرایندی		
[۱۶]	تشخیص سبک یادگیری	مهارت‌های فراشناختی	
[۱۶]، [۱۸]، [۲۲]، [۲۸]	رشد شناختی		
[۶]، [۷]، [۱۸]، [۲۷]	تفکر انتقادی		
[۴]، [۷]، [۲۷]، [۳۰]	حل مسئله و ابهامات مسیر توسعه		
[۱]، [۳]، [۵]، [۱۴]، [۱۹]، [۲۱]، [۲۴]	ایجاد اجتماعات یادگیری	یادگیری مشارکتی و همیارانه	
[۲]، [۹]، [۱۴]	دانش پژوهی فعال		
[۱]، [۸]، [۱۹]، [۲۱]، [۲۷]	همکاری و همفکری با متخصصان آموزش زبان		
[۵]، [۱۴]، [۲۱]، [۲۴]	ایجاد کارگاه‌های تعاملی		
[۳]، [۱۹]، [۲۴]	اشتراک منابع یادگیری		
[۳]، [۱۹]	توسعه حرفه‌ای مبتنی بر پژوهش	پروژه محوری و استفاده از رویکرد پژوهشی	
[۵]، [۱۴]	استفاده از روش پروژه		
[۲]، [۳]، [۴]، [۵]، [۱۴]، [۲۰]	توجه به پژوهش‌های مبتنی بر کلاس درس و کاربرد		
[۱۵]، [۱۷]، [۲۳]	رویکرد معکوس در توسعه حرفه‌ای	استفاده از رویکردهای یادگیری ترکیبی	
[۱۵]، [۱۹]، [۲۳]	ترکیب آموزش الکترونیک و سنتی		
[۱]، [۴]، [۷]، [۱۹]	ترکیب رسانه‌ها و سبک‌های یادگیری		
[۲]، [۹]، [۲۶]، [۲۷]	انتقال تجارب در جریان توسعه حرفه‌ای	کوچینگ و منتورینگ	
[۲]، [۶]، [۹]	نظارت بر جریان توسعه حرفه‌ای		
[۷]، [۹]، [۲۷]	هدایت و سازمان‌دهی هدفمند دوره‌های توسعه حرفه‌ای		
[۱]، [۸]، [۱۸]	مدیریت عملکرد حرفه‌ای معلمان		

دانش محتوای تخصصی	دانش محتوایی - تربیتی	مدیریت کلاس درس	[۲۵]، [۲۳]، [۱۸]، [۸]
		سازمان دهی فعالیت های کلاسی	[۳۰]، [۲۹]، [۲۳]، [۵]
		مدیریت زمان	[۲۳]، [۱۳]، [۸]
		توجه به تفاوت های فردی	[۲۵]، [۵]، [۴]
		درک بدفهمی های فراگیران	[۲۹]، [۲۸]، [۲۷]
		استفاده از فعالیت های تأملی و تجربی	[۱۸]، [۱۶]، [۷]، [۴]، [۳]
	دانش محتوایی - موضوعی	تسلط بر گرامر، ساختار، درک متن و موضوعات درسی	[۲۹]، [۲۸]، [۲۲]، [۱۱]، [۸]، [۴]
		توالی و تداوم برنامه درسی زبان آموزان	[۳۰]، [۲۲]، [۱۷]، [۱۱]، [۳]
		توجه به دانش فرازبانی	[۲۹]، [۲۲]، [۴]
		توانایی تدوین طرح درس و برنامه درسی در حیطه های تخصصی	[۲۲]، [۱۷]، [۱۳]، [۱۱]، [۸]، [۱]
دانش محتوایی - فناورانه	تلفیق چند رسانه ای های آموزشی	برگزاری کلاس های مجازی	[۲۹]، [۲۲]، [۱۵]، [۱۴]، [۱۳]، [۱]
		استفاده از واقعیت مجازی در تدریس	[۱۷]، [۱۵]، [۳]
		توانایی سنجش و بازخورد دهی آنلاین به فراگیران	[۱۷]، [۱۲]، [۳]
	نیازسنجی	توجه به نیازهای جامعه تخصصی در تدوین برنامه های توسعه حرفه ای	[۱۱]، [۹]، [۲۲]
عوامل برنامه ای		توجه به علائق معلمان در تدوین برنامه ها	[۲۸]، [۲۳]، [۹]، [۸]، [۵]
		توجه به اولویت های آموزشی روز دنیا در تدوین برنامه ها	[۱۴]، [۱۰]، [۸]، [۱]
	مدیریت دانش	اشتراک گذاری دانش در برنامه ها	[۱۲]، [۱۷]، [۲]
		مهندسی دانش در برنامه های توسعه حرفه ای	[۱۲]، [۲۰]
		گفتمان سازی در تبادل دانش	[۱۷]، [۸]، [۱]
	فراهم سازی منابع چندگانه	چت و گفتگوی مجازی	[۱۲]، [۱۰]
		استفاده از شبکه های اجتماعی در آموزش	[۱۴]، [۱۲]، [۱۰]، [۸]
		دسترسی به سیستم اطلاعاتی مناسب	[۳۰]، [۱۰]
		توجه به دوره های آنلاین	[۱۵]، [۱۴]، [۱۲]، [۱۰]
	ویژگی برنامه های توسعه حرفه ای	انعطاف پذیر	[۱۱]، [۶]
	در دسترس	[۹]، [۷]	

[۱]، [۱۱]، [۲۱]، [۲۶]	خلاقیت محور		
[۸]، [۲۸]	متناسب با هنجارهای محلی و بین‌المللی		
[۱]، [۳]، [۷]، [۹]، [۱۲]، [۱۷]، [۲۶]	شبکه ساز و اجتماع محور		
[۲]، [۱۰]، [۱۵]، [۲۵]، [۲۶]، [۲۷]، [۳۰]	استفاده از روش‌های مختلف (خود سنجی، همکار سنجی و ...)	جامعیت در ارزیابی	عوامل ارزیابانه فرایند
[۲]، [۱۰]، [۲۳]، [۲۶]	توجه به جنبه‌های کمی و کیفی در ارزیابی		
[۳]، [۵]، [۱۰]، [۱۳]، [۱۵]، [۲۱]، [۲۶]، [۲۷]	پایش مداوم نیازهای حرفه‌ای		
[۱۳]، [۲۳]، [۲۶]	توجه به جنبه‌های اصلاحی در توسعه حرفه‌ای	ارائه بازخورد و تکالیف اصلاحی	
[۲]، [۹]، [۱۳]، [۱۵]، [۲۵]، [۲۶]	ارائه راهکارهای عملیاتی در بازخورد دهی		

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نظام آموزشی در هر کشور پایه و اساس پرورش علم و تولید فناوری است و هسته مرکزی این نظام، معلمان هستند و نقش معلمان در این زمینه بسیار مهم و اساسی است (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۹)؛ در واقع توسعه حرفه‌ای معلمان اغلب به‌عنوان سنگ زیربنای همه تلاش‌های اصلاحی در نظام آموزشی شناخته می‌شود (رحیمی، ۱۴۰۱). ضرورت توسعه حرفه‌ای برای معلمان به‌عنوان عاملان اجرای برنامه درسی در محیط متغیر و با توجه به تغییرات کنونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این در حالی است که ضرورت توسعه حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی بنا به استناد پژوهش‌های انجام گرفته بیش‌ازپیش احساس می‌شود (خانی و عظیمی آملی، ۱۳۹۵). هدف اساسی توسعه حرفه‌ای معلمان، تغییر کنشگری در آن‌ها است (رحمتی و همکاران، ۱۳۹۹). توسعه حرفه‌ای معلمان موجب درک مثبت و تأثیر بر باورها و رفتار ارتباطی معلمان است (هریس و همکاران، ۲۰۱۱ و سدووا و همکاران، ۲۰۱۶). پژوهش حاضر باهدف شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی با توجه به پیشینه پژوهشی موجود انجام گرفته است. نتایج نشان داد مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان در ۵ بُعد منتخب عوامل و ویژگی‌های فردی، عوامل پداگوژیک و آموزشی، دانش محتوای تخصصی، عوامل برنامه‌ای، عوامل ارزیابانه فرایند از مجموعه مؤلفه‌های احصا شده در جدول اول به دست آمد که در ادامه به تشریح آن پرداخته می‌شود:

عوامل و ویژگی‌های فردی: در جریان توسعه حرفه‌ای از جمله عواملی که می‌تواند در تمامی فرایند به‌عنوان موتور محرک و آغازین عمل نماید عوامل و ویژگی‌های فردی است. عوامل فردی با تأکید و تکیه بر خصائص و الگوهای درونی شده در رفتار باعث می‌شود همواره معلمان زبان انگلیسی توسعه حرفه‌ای را جزئی از وظائف شغلی و حرفه‌ای خود به حساب آورده و درصدد دستیابی به شایستگی‌های حرفه‌ای باشند. از جمله کدهای محوری این بخش ویژگی‌های اخلاقی مشتمل بر مسئولیت‌پذیری، ادراک صحیح از وظائف شغلی، خودشناسی، تعهد به یادگیری مداوم است که به ویژگی‌های اخلاقی و رعایت موازین شغلی و حرفه‌ای متناسب با توسعه حرفه‌ای اشاره دارد. کد محوری انگیزش و علاقه با مؤلفه‌های کنجکاوی، نگرش مثبت به یادگیری، احساس نیاز به توسعه حرفه‌ای به نگرش و علاقه به این فرایند اشاره دارد. در ادامه خود راهبری به توانایی در ساخت برنامه یادگیری و ایجاد اهداف شخصی می‌پردازد. هم‌چنین مهارت‌های ارتباطی به‌عنوان

۱ Harris
۲ Sedova

کدمحوری دیگر مشتمل بر مؤلفه های تعاملات آموزشی، توانایی برقراری ارتباط و تعاملات فرهنگی مبتنی بر نیاز به ویژگی های ارتباطی و لزوم ارتباط در این مسیر اشاره دارد. کد محوری مهارت های یادگیری مادام العمر در این بُعد، به شناسایی اهداف و استراتژی های یادگیری و روشمندی سازی یادگیری تأکید دارد. مؤلفه های احصا شده ذیل محور ویژگی های فردی با یافته های پژوهش نبوت و وسلی (۲۰۲۳)، پرویت (۲۰۲۲)، اتموجو (۲۰۲۱)، وانگ (۲۰۲۱) و یومر (۲۰۱۵) همخوانی و قرابت دارد.

عوامل پداگوژیک و آموزشی: عوامل پداگوژیک در مؤلفه های توسعه حرفه ای معلمان آموزش زبان انگلیسی به شیوه ها و رویکردهای آموزشی در برنامه های توسعه حرفه ای معلمان زبان انگلیسی می پردازد. از جمله رویکردهای توصیه شده در این فرایند، یادگیری مشارکتی و همیارانه است که با مؤلفه هایی همچون ایجاد و ساخت اجتماعات یادگیری حرفه ای، دانش پژوهی و ساخت دانش به صورت گروهی و اشتراکی، ایجاد کارگاه های تعاملی و همکاری با متخصصان شناخته می شود. کد محوری دیگر در این بخش، پروژه محوری و استفاده از رویکردهای پژوهشی است که به فعالیت های پروژه ای و پژوهش های مبتنی بر کلاس درس اشاره دارد. از دیگر رویکردهای آموزشی مورداستفاده رویکردهای ترکیبی است که به شیوه های مختلف قابل تحقق است از جمله روش های اشاره شده برای این بخش، رویکرد معکوس، آموزش الکترونیک و سنتی و ترکیب رسانه های مختلف برای یادگیری و آموزش توسعه حرفه ای معلمان زبان است. و در انتها رویکرد کاربردی که به نوعی سبب ساز سیالیت فکری و زمینه ساز انتقال تجارب میان معلمان آموزش زبان انگلیسی است رویکردهای کوچینگ و منتورینگ است. کوچینگ به نظارتی که بر جریان یادگیری در توسعه حرفه ای صورت می دهد و منتورینگ با بسترسازی که برای سازماندهی به فرایند انتقال تجربه و گردش کار صورت می دهد باعث می شود هم افزایی و مدیریت عملکرد حرفه ای به شیوه ای صحیح انجام شود. یافته های پژوهشی در این بخش با پژوهش های نبوت و وسلی (۲۰۲۳)، ولدمن، کوپمن و بیچارد (۲۰۲۳)، هلیت، متافریا و گرگن (۲۰۲۲)، فیتزپارک، کاستلی و توکلی (۲۰۲۲) و اتموجو (۲۰۲۱) همخوانی دارد.

دانش محتوای تخصصی: دانش و مجموعه مؤلفه های مرتبط با آن به محتوای مورداستفاده در دوره های توسعه حرفه ای برای دستیابی به اهداف توسعه حرفه ای معلمان آموزش زبان انگلیسی می پردازد و ابعاد مختلف تربیتی، موضوعی و فناوری را شامل می شود. دانش محتوایی - تربیتی به دانش و مهارت های دانشی مدنظر برای آموزش و مدیریت کلاس اشاره دارد. ذیل این عنوان مؤلفه های مدیریت کلاس درس، سازماندهی فعالیت های کلاسی، مدیریت زمان، توجه به تفاوت های فردی، درک بدفهمی های فراگیران، استفاده از فعالیت های تأملی و تجربی قرار دارد. دانش محتوایی - موضوعی به موضوعات تخصصی مرتبط با زبان انگلیسی اعم از ساختار، گرامر و موضوعات درسی، دانش زبانی و فرازبانی، توانایی تدوین طرح درس و توجه به توالی و تداوم در آن اشاره دارد. کد محوری دانش محتوایی - فناورانه به دانش و توانایی ترکیب چند رسانه ای ها در آموزش و محتوای مرتبط با آن می پردازد و مؤلفه های تلفیق چند رسانه ای های آموزشی، برگزاری کلاس های مجازی، استفاده از واقعیت مجازی در تدریس، توانایی سنجش و بازخورد دهی آنلاین به فراگیران را در برمی گیرد. یافته های پژوهشی در این بخش با یافته های به دست آمده از پژوهش های فیتزپارک، کاستلی و توکلی (۲۰۲۲)، میهامی (۲۰۲۲)، قاموشی و محمدی (۲۰۲۰)، الاگزولو (۲۰۱۶) و رشیدی و فروتن (۲۰۱۵) همخوانی دارد.

عوامل برنامه ای: برنامه های توسعه حرفه ای معلمان زبان انگلیسی دارای ابعاد و چارچوب هایی است که پژوهش های مختلف هر کدام از جنبه ای به این ابعاد پرداخته بودند. از جمله محورهایی که باید در این بخش مدنظر قرار گیرد نیازسنجی

است که باعث می‌شود برنامه ریزان و طراحان به نیازها و خواسته‌های معلمان بیشتر واقف گردند. از جمله مؤلفه‌های اشاره شده در محور نیازسنجی مبنا قرار دادن علائق، نیازهای جامعه تخصصی این رشته و اولویت‌های آموزشی روز دنیا است. محور بعدی مدیریت دانش است که به مؤلفه‌های اشتراکی و انتقالی دانش و طرح‌ریزی بر اساس این عوامل می‌پردازد از جمله مؤلفه‌های این بخش اشتراک‌گذاری دانش در برنامه‌ها، مهندسی دانش در برنامه‌های توسعه حرفه‌ای، گفتمان سازی در تبادل دانش است که باعث می‌شود دانش به شکل گسترده‌تری در مسیر کسب و درونی سازی قرار گیرد و در انتها محور فراهم‌سازی منابع چندگانه که به عواملی در برنامه اشاره دارد که می‌تواند با استفاده از ظرفیت فضای مجازی و سیستم‌های اطلاعاتی دسترسی و شبکه‌سازی را تسهیل نماید از جمله مؤلفه‌های فراهم‌سازی منابع چندگانه چت و گفتگوی مجازی، استفاده از شبکه‌های اجتماعی در آموزش، دسترسی به سیستم اطلاعاتی مناسب، توجه به دوره‌های آنلاین است. یافته‌های مرتبط با عوامل برنامه‌ای با یافته‌های پژوهش وان‌ها (۲۰۲۲)، فیتز پارک، کاستلی و توکلی (۲۰۲۲)، سگزین و کنان (۲۰۲۲)، اتموجو (۲۰۲۱) و سلیک و همکاران (۲۰۱۳) همخوانی دارد.

عوامل ارزیابانه فرایند: یکی از عناصر و محورهای غیرقابل چشم‌پوشی در توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی توجه به ابعاد ارزیابانه فرایند است در این بخش دو محور عمده جامعیت و ارائه بازخورد و تکالیف اصلاحی به‌عنوان مؤلفه‌های حیاتی و اثربخش قلمداد شدند که می‌توانند به سنجش و ارائه راهکار عملیاتی و منسجم بر مبنای نیازهای فردی و با توجه به تفاوت‌های فردی بینجامد. جامعیت در ارزیابی مشتمل بر مؤلفه‌هایی همچون استفاده از روش‌های مختلف (خودسنجی، همسال سنجی و ...)، توجه به جنبه‌های کمی و کیفی در ارزیابی، پایش مداوم نیازهای حرفه‌ای است که باعث می‌شود فراگیر به چارچوب جامعی از نیازها و نقاط قوت و ضعف خود پی ببرد و محور ارائه بازخورد و تکالیف اصلاحی نیز به جنبه‌های اصلاحی و ارائه راهکارهای عملیاتی در حین و پایان فرایند اشاره دارد که می‌تواند به درک صحیح از فرایند توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی بینجامد. یافته‌های پژوهشی در این بخش نیز با یافته‌های ولدمن، کوپمن و بیچارد (۲۰۲۳)، وان‌ها (۲۰۲۲)، سگزین و کنان (۲۰۲۲)، شبانی، علی بخشی، بهارمند و کریمی (۲۰۱۸) همخوانی و قرابت دارد. در این پژوهش به شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی پرداخته شد، با توجه به نتایج چند پیشنهاد کاربردی در جهت توسعه حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی ارائه می‌شود:

- با توجه به یافته‌های بخش ویژگی‌های فردی پیشنهاد می‌شود در گزینش و انتخاب معلمان آموزش زبان انگلیسی به ویژگی‌هایی چون خودراهبری در یادگیری، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های فراشناختی آنان توجه شود.
- آموزش و پرورش در برگزاری دوره‌های ضمن خدمت خود برای معلمان آموزش زبان انگلیسی از رویکردهای مشارکتی و همیارانه، پروژه محور و استفاده از رویکردهای یادگیری ترکیبی استفاده کند.
- از آنجا که متورینگ به عنوان رویکردی نوین در توسعه حرفه‌ای معلمان در محیط مدارس شناخته می‌شود از این رو پیشنهاد می‌شود برنامه‌هایی در مدارس جهت نهادینه کردن متورینگ بین معلمان فراهم گردد.
- با توجه به یافته‌های بُعد برنامه‌ای؛ پیشنهاد می‌شود در برگزاری دوره‌های ضمن خدمت به نیازسنجی از معلمان آموزش زبان انگلیسی و مدیریت دانش پداگوژیک توجه شود.

- در زمینه ارزیابی برنامه های توسعه حرفه ای معلمان آموزش زبان انگلیسی پیشنهاد می شود به جنبه های اصلاحی در توسعه حرفه ای توجه شود.

منابع

- بهزادی، انیس، گلشن، محمد، صیادیان، سینا (۱۳۹۸). اعتبار سنجی پرسشنامه پیشرفت حرفه ای مستمر در بین معلمان زبان انگلیسی در ایران، *نشریه پژوهش های نوین در مطالعات زبان انگلیسی*، ۶(۳)، ۱۰۵-۱۳۰. magiran.com/p/2027837
- جهانیان، رمضان، قدسی، سمانه. (۱۳۹۳). رابطه سلامت و عدالت سازمانی با رشد حرفه ای کارکنان در سازمان های آموزشی. *دوماهنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۵(۱۹)، ۹۷-۱۱۴.
- خانی، رضا و عظیمی آملی، فاطمه (۱۳۹۵). اعتبارسنجی پرسشنامه ارتقای حرفه ای معلمان زبان انگلیسی در محیط ایران. *مجله مسائل در آموزش زبان انگلیسی*، ۵(۱)، ۱۳۴-۱۰۷. magiran.com/p/1738089
- رحیمی، فرشته. (۱۴۰۱). رابطه رضایت از آموزش ضمن خدمت معلمان و عملکرد شغلی با میانجیگری توسعه حرفه ای معلمان منطقه بهارستان. *رویکردی نو در علوم تربیتی*، ۴(۱)، ۵۱-۶۲.
- سلیمانی، نادیا، فتحی واجارگاه، کورش، حسینی، محمد علی، حقانی، محمود. (۱۳۹۹). سنتز پژوهی عوامل کلیدی موفقیت در آموزش و توسعه حرفه ای از طریق بازی وارسازی بر مبنای مدل روبرتس. *نوآوری های آموزشی*، ۱۹(۴)، ۷-۳۸. doi: ۲۰۲۰, ۱۲۱۵۴۷/jei.۱۰, ۲۲۰۳۴
- شهلائی، هما، صفرنواده، مریم، آرمنند، محمد، موسی پور، نعمت الله. (۱۴۰۰). شناسایی ویژگی های کتاب درسی دانشگاهی به منظور طراحی الگو با رویکرد کیفی فراترکیب. *پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی*، ۲۵(۴۸)، ۸۸-۱۱۸.
- شیربگی، ناصر و نصیری نیا، شهاب (۱۳۹۹). توسعه حرفه ای گامی در راستای تدریس اثربخش (مطالعه ای موردی: معلمان ابتدایی شهر سنندج). *تدریس پژوهی*، ۸(۱)، ۱۹۷-۱۶۶.
- عاشقی، حسن و قهرمانی، محمد (۱۳۹۵). تدوین برنامه توسعه حرفه ای مدیران و کارکنان شعب در حوزه پولی و بانکی (مورد بانک توسعه تعاون). *فصلنامه آموزش و توسعه منابع انسانی*، ۳(۱۱)، ۱-۲۰.
- مددلو، قهرمان، سعادت مند، زهره، یارمحمدیان، محمد حسین. (۱۳۹۷). مؤلفه های مشارکت والدین در برنامه های درسی دوره ابتدایی با تاکید بر عنصر ارزشیابی. *علوم اجتماعی*، ۱۲(۴۳)، ۸۱-۱۰۰.
- Afshar, H. S., & Doosti, M. (2022). Implementing and evaluating a peer-coached EFL teacher professional development program. *Evaluation and program planning*, 92, 102096. 63-78.
- Alagözlü, N. (2016). Pre-service EFL Teachers Professional Self-concept: English Teaching Efficacy, Self Reported English Proficiency and Pedagogical Strategies: A Case Study in Turkish Context. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 232, 196-200.
- Atmojo, A. E. P. (2021). EFL teachers' online teacher professional development experiences amidst the COVID-19 pandemic: Practices and perceptions. *Englisia: Journal of Language, Education, and Humanities*, 9(1), 1-18.
- Baker, R. Nakamura, N., Chandel, I., Howell, B., Lyalin, D., & Panin, V. M. (2018). Protein O-mannosyltransferases affect sensory axon wiring and dynamic chirality of body posture in the *Drosophila* embryo. *Journal of Neuroscience*, 38 (7), 1865-1850
- Behzadi, A., Golshan, M., & Sayadian, S. (2019). Validating a Continuing Professional Development Scale among Iranian EFL Teachers. *Journal of Modern Research in English Language Studies*, 6(3), 105-129.
- Brown, C. & Militello, M. (2016). "Principal's perceptions of effective professional development in schools". *Journal of Educational Administration*, 6(4). 56-67.

- Çelik, S., Bayraktar-Çepni, S., & İlyas, H. (2013). The need for ongoing professional development: Perspectives of Turkish university-level EFL instructors. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 70, 1860-1871.
- Cirocki, A., & Farrell, T. S. (2019). Professional development of secondary school EFL teachers: Voices from Indonesia. *System*, 85, 102111.
- Cleary, T. J., Kitsantas, A., Peters-Burton, E., Lui, A., McLeod, K., Slem, J., & Zhang, X. (2022). Professional development in self-regulated learning: Shifts and variations in teacher outcomes and approaches to implementation. *Teaching and Teacher Education*, 111, 103619.
- Corlett, K. B. (2021). **Investigating the Connection between Teacher Professional Development and the Lesson**. Planning Process.
- Darling-Hammond, L., Hyster, M. E., & Gardner, M. (2017). **Effective teacher professional development**. Palo Alto, CA: Learning Policy Institute.
- Fitzpatrick, D., Costley, T., & Tavakoli, P. (2022). Exploring EAP teachers' expertise: Reflections on practice, pedagogy and professional development. *Journal of English for Academic Purposes*, 59, 101140.
- Fu, J., & Wang, Y. (2022). Inspecting EFL teachers' academic literacy development in multilingual contexts: A global vision. *Heliyon*, e12143.
- Ganser, T. (2000). An ambitious vision of professional development for teachers. *NASSP bulletin*, 84(618), 6-12.
- Ghamoushi, M., & Mohamadi Zenouzagh, Z. (2020). Development of EFL teachers' engagement and professional identity: the effect of discussing teacher competences via e-collaborative discussion forum. *Journal of Language and Translation*, 10(4), 17-36.
- Helate, T. H., Metaferia, T. F., & Gezahegn, T. H. (2022). English language teachers' engagement in and preference for experiential learning for professional development. *Heliyon*, 8(10), e10900.
- Hirsh, S. (2009). A new definition. *Journal of Education for Sustainable Development*, 30(4), 10-16.
- Kahraman, M., & Kuzu, A. (2016). E-mentoring for professional development of pre-service teachers: a case study. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 17(3), 76-89.
- Levin, B. (2014). **Professional Development and the Promotion of Highly-Effective Teaching**. Institute for Emerging Issues. NC State University. Available.
- Meihami, H. (2022). An exploratory investigation into EFL teacher educators' approaches to develop EFL teachers' ability to teach for creativity. *Thinking Skills and Creativity*, 43, 101006.
- Neubauer, D., & Wesely, P. (2023). K-12 world language teachers' use of conferences as professional development. *Teaching and Teacher Education*, 124, 104042.
- Purwati, O. (2022). In-service EFL teachers' sociocultural-based TPACK beliefs and practices: Voice of teachers and students. *Computer Assisted Language Learning*, 23(1), 278-293.
- Rashidi, N., & Forutan, A. (2015). On the Iranian in-service and pre-service language teachers' perceptions of educational supervision concerning their professional development. *Issues in Language Teaching*, 4(2), 55-27.
- Riahipour, P., Tavakoli, M., & Eslami Rasekh, A. (2020). Curriculum Reform and Iranian EFL Teachers' Professional Identity: A Marathon of Change!. *Two Quarterly Journal of English Language Teaching and Learning University of Tabriz*, 12(26), 435-463.
- Richter, D., Kunter, M., Klusmann, U., Lüdtke, O., & Baumert, J. (2011). Professional development across the teaching career: Teachers' uptake of formal and informal learning opportunities. *Teaching and Teacher Education*, 27(1), 116-126.
- Roche, A., Skinner, N., & McEntee, A. (2021). The green and the grey: the differing professional development needs of early and mid/late career substance use workers. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 1-8.
- Sadeghi, K., & Ashegh Navaie, L. (2021). Iranian EFL teachers' experiences with online professional development: Perceptions and preferences. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 9(3 (Special Issue)), 9-23.
- Sadeghi, K., & Richards, J. C. (2021). Professional development among English language teachers: challenges and recommendations for practice. *Heliyon*, 7(9), e08053.
- Sezgin Ballıdağ, Kenan Dikilitaş, (2022). Preparatory School Teachers' Self-Directed Online Professional Development. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 9(3), 25-38. magiran.com/p2403275.

- Shabani, M. B., Alibakhshi, G., Bahremand, A., & Karimi, A. R. (2018). In-service professional development scale for EFL teachers: A validation study. *The International Journal of Humanities*, 25(3), 12-19.
- Van Ha, X. (2022). Effects of a professional development program on teachers' oral corrective feedback practices. *System*, 110, 102917.
- Van Ha, X., & Murray, J. C. (2021). The impact of a professional development program on EFL teachers' beliefs about corrective feedback. *System*, 96, 102405.
- Wichadee, S. (2011). Professional development: A path to success for EFL teachers. *Contemporary Issues in Education Research (CIER)*, 4(5), 13-22.
- Wildeman, E., Koopman, M., & Beijgaard, D. (2022). Fostering subject teachers' integrated language teaching in technical vocational education: Results of a professional development program. *Teaching and Teacher Education*, 112, 103626.
- Yumru, H. (2015). EFL teachers' preferences for teacher learning activities in a professional development course. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 199, 178-183.
- Zein, M. S. (2017). Professional development needs of primary EFL teachers: Perspectives of teachers and teacher educators. *Professional Development in Education*, 43(2), 293-313.
- Zhang, Y., Lantolf, J. P., & Meng, Y. (2022). The emotion~ intellect dialectic in an EFL teacher's development of a research identity: A sociocultural perspective. *System*, 111, 102954.
- Zoller, K. (2015). Teachers' perception of professional development. *PedActa*, 5, 27-35.
- Zonoubi, R., Rasekh, A. E., & Tavakoli, M. (2017). EFL teacher self-efficacy development in professional learning communities. *System*, 66, 1-12.

Dimensions and components of professional development of English language teachers: a synthesis based on Roberts' Model

Fahime Karimi,^۱ Amin Karimnia,^۲ Hamid Ashraf,^۳ Hossein Khodabakhshzadeh^۴

Abstract

The purpose of this research is to identify the indicators and components of professional development of English language teachers. The approach of the current research is qualitative and its method is research synthesis. The research community is all the articles (124 articles) that have been presented from 2011 to 2023 about the professional development of English language teachers. The sample of the research is 30 articles, which were selected based on thematic monitoring, theoretical data saturation, and purposefully. The research data were collected from the qualitative analysis of the studied articles. By analyzing the data, the dimensions of teachers' professional development in 5 dimensions, 19 factors and 73 categories including personal dimension (moral characteristics, motivation and interest, self-direction, communication skills, lifelong learning skills) and metacognitive skills); Pedagogical dimension (participatory learning, project-oriented, use of hybrid approach, coaching and mentoring), specialized content knowledge dimension (content-educational knowledge, content-thematic knowledge, content-technological knowledge) and program factors dimension (needs assessment, knowledge management, provision of multiple resources, characteristics of professional development programs) and the evaluative dimension of the process (including indicators such as comprehensiveness in evaluation and providing feedback and corrective tasks) were classified.

Keywords: professional development, teachers, English language teaching, components and indicators

^۱PhD student, Faculty of Foreign Languages, Department of English, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

^۲Associate Professor, Department of English, Faculty of Humanities, Fasa Branch, Islamic Azad University, Fasa, Iran (corresponding author). aminkarimnia@yahoo.com

^۳Assistant Professor, Department of English, Torbet Heydarieh Branch, Islamic Azad University, Torbet Heydarieh, Iran.

^۴Assistant Professor, Department of English, Torbet Heydarieh Branch, Islamic Azad University, Torbet Heydarieh, Iran.